

Másfélmillió angolfontos kölcsönt ajánlott egy angol tőkés a városnak

A. Coates feltűnést keltő levele a polgármesterhez — A városházán kedvezőnek találják a feltételeket és megkezdik a tárgyalásokat

(A Délmagyarország munkatársától.) Nemrégiben megírta a Délmagyarország, hogy a város szeptember elsejével zárszámadást készített a belügyminisztérium számára, hogy engedélyezze a másfélmillió angolfontos kölcsönnek még fel nem vett részét, négyszázezer pengőt, miután a földbérhátralékok ismét szaporodtak. A városnak sürgős szüksége lenne erre a négyszázezer pengőre. Az uccák és terek siralmas állapotban vannak, az aszfaltburkolatot kockakövekkel foltoztatják. A helyzet pedig egyre vigasztalanabb lesz. A költséget egyötöd részét a kétfélemillió pengős kamattétel teszi ki és a horribilis teher miatt egyetlen fillér sem jut hasznos beruházásra. A fokozódó szükségletekkel szemben az állandóan csökkenő bevételek állnak és ilyen körülmények között nagy feltűnést keltett az a levél, ami csütörtökön délelőtt érkezett dr. Somogyi Szilveszter polgármesternek.

Coates Svájcban élő angol tőkés írta a levelet, amelyre felderült a polgármester arca. Olyan feltételekkel kínál kölcsönt Szeged városának A. Coates, amintre csak a régi békeidőkben volt példa. Alapos üzleti megfontoltsággal, két sűrűn teleirt oldalán, mindenre kiterjedően érdeklődik az angol tőkés.

— Jól tudom — írja levelében —, hogy Trianon után milyen nehézségekkel kell megküzdeni a magyaroknak. Ismerem a város helyzetét, ismerem viszonyait és éppen ezért azt hiszem, hogy Szeged város mai nehéz helyzetében nem utasítana vissza egy angol kölcsönt.

Számos barátommal az angol pénzpiacon, hajlandók volnánk ezt a kölcsönt Szegednek folyósítani és

mintegy másfélmillió fontot (40 millió pengő) rendelkezésre bocsájtani.

A kölcsön kamatáért 5,75 százalékot számítanának. 1955-ig csak a kamatot kellene fizetni, 1955-től 1975-ig kerülne a sor a tőke törlesztésére. A kölcsön folyósítása 96-os árfolyamon történne és a kamatokat félévi részletekben fizetné a város.

Coates levelének további részében pontos feleletet kér arra, hogy van-e szüksége a városnak ilyen összegre; melyik évben hajlandó visszafizetni a kölcsönt; milyen célra fordítaná a másfélmillió fontot, mennyi a város lakossága; milyen nevesebb iparokat üzemeltetnek Szegeden; végül pontosan körülírni, hogy milyen összeget használna fel a város a nagyvenmillió pengőből?

Felhívja a figyelmet A. Coates arra, hogy ez a kölcsön igen kedvező lenne Szegedre. A németek most Amerikában 93—95-ös árfolyammal, 6 1/2—7 százalékos kamattal vettek fel kölcsönöket. A németek most mindent elkövetnek, hogy Londonban is legalább ilyen feltétellel szerezhessenek kölcsönt, de nyílt titok, hogy a jelenlegi viszonyokat az angolok nem tartják alkalmasnak német kölcsön folyósítására. Annál szívesebben vennék fel az öszszekötöt a magyarokkal. Levele végén megjegyzi, hogy amennyiben a városnak konvencionálnának feltételei, azonnal tudassa vele, hogy a megfelelő lépéseket megtehesse.

A svájci angol tőkés levele a városházán természetesen nagy izgalmat keltett. Somogyi polgármester kijelentette, hogy a békeévek óta ilyen kedvező kölcsönajánlat a városhoz nem érkezett. Coatesnek már a pénteki nap folyamán levelet ír a város, amelyben tudtára adják, hogy a város a kölcsönről hajlandó az angolokkal tárgyalásokba bocsájtkozni. A. Coates azonkívül minden kérdésére kimerítő és pontos feleleteket fog kapni. Egyidejűleg felterjesztést intéznek a belügyminiszterhez, hogy volna-e kifogása a kölcsön felvétele el-

len és a felterjesztésben a város rámutat arra, hogy nemcsak a jelenlegi és átlagban tíz százalék kamatterhet jelentő huszmillió pengőt kitevő kölcsöneit konvertálhatná a város,

hanem megoldhatná a külvárosi csatornázás és a kövezés régóta házódo problémáját.

A svájci ajánlat ügyében kérdést intéztünk Scultéty Sándor főszámvévhöz, aki a következőket mondta:

— A. Coates ajánlata rendkívül kedvező a városra, már csak abból a szempontból is, hogy összes kölcsöneinket konvertálhatnánk, azonkívül sok függőben levő problémát oldhatnánk meg. Miután a kölcsön igen kedvezőnek látszik, Coates-szel a tárgyalásokat felvesszük.

Letartóztatták Horváth Antal őrnagyot

Hadbírósi eljárás indult meg, mert az őrnagy „módot nyújtott arra, hogy katonai iratok illetéktelen kezekbe juthassanak“

(A Délmagyarország munkatársától.) A Délmagyarország beszámolt szerdai számában arról, hogy fegyelmi eljárást indítottak Horváth Antal szegedi őrnagy ellen. A hivatalos lap közlése élénk feltűnést keltett. Csütörtökön azután az ügyről szűkszavú hivatalos jelentést adtak ki. A hivatalos közlés a következőket mondja:

»A Szegeden fegyelmi eljárás alá vont Horváth Antal őrnagy szabálytalan magatartásá-

val módot nyújtott arra, hogy katonai jelentőségű iratok illetéktelen kezekbe juthassanak. A szabálytalanságok megállapítása után Horváth Antal őrnagy letartóztatásba került, amellyel egyidejűleg a hadbírósi eljárás is megindult. Minthogy az ügy kivizsgálás alatt áll, amíg a vizsgálat befejezését nem nyert, hivatalos helyről részletes tájékoztatást nem adnak ki.«

Szegedi Központi Takarékpénztár elnevezés alatt rekonstruálja a Szeged-Alföldi Takarékpénztárt a MOKTÁR

(A Délmagyarország munkatársától.) Szencziója van Szeged közgazdasági életének. Új pénzügyintézet létesül, amely a volt Szeged-Alföldi kereteit és helyiségét használja fel.

A Szeged-Alföldi, amelynek kereteit most a budapesti MOKTÁR akarja átvenni, 1906 őszén a legjobb kilátásokkal indult, amelyet azonban merész spekulációk és a később bekövetkezett dekonjunkcióra teljesen elsorvasztott. A bankot annak idején Holtzer Dániel alapította Heisler Aladár és Csztragonác János szabadkai lakosok bevonásával, 500.000 korona alaptőkével. Az intézetnél nagyobb érdeklődést vállaltak dr. Pap Róbert, aki ügyésze is volt a banknak és Jerney Zoltán földbirtokos, nemkülönben Erdélyi Sándor és dr. Szőcs Gyula országgyűlési képviselők. Ez utóbbiaknak sikerült megnyerni az elnökségre báró Gerliczy Ferenc deszki földbirtokost, aki viszont Kugler Albertet, az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókjának főnökhelyettesét hívta meg a vezérigazgatói állásra. Szeptemberben kezdte meg működését a Szeged-Alföldi, de októberben már egyenetlenség támadt a vezetés körül, aminek következtében Holtzer és a két szabadkai érdekelt megváltak az intézettől. Részvényeiket a budapesti érdeklőségből alakított szindikátus vette át.

Az 1912-ben megtartott országgyűlési választások szerephöz juttatták a Szeged-Alföldit, amennyiben az elnök Gerliczy báró volt a munkapárt jelöltje, aki mellett a bank egész tisztikara korteskedett, élén a vezérigazgatóval és néhai Pálfi Dániellel, akit abban az időben ugyancsak ez a bank finanszírozott. Gerliczy győzött és hálából a budapesti Hungária-bank igazgatójává választotta meg Kugler Albertet, akinek helyére Pataki Vilmos szabadkai bankigazgatót hívta meg az igazgatóság. Az új igazgató rövidesen kénytelen volt megállapítani, hogy a Szeged-Alföldi Takarékpénztár vezetésében feltűnően durva hibákat követtek el. Tulkonnyelmeüen hiteltettek ki nagy összegeket és a pénzek behajtása körül kezdettől fogva nehézségek mutatkoztak. Legnagyobb tranzakciója volt a Szeged-Alföldinek a Jerney-ház megvásárlása 550.000 koronáért, de erre csak 50.000 korona készpénzt fizetett ki, míg a fennmaradó félmillió koronára takarékkönyvet kapott Jerney. A takarékkönyv beváltása körül később súlyos nehézségek merültek fel, de később egységgel végződött a bonyodalom.

Pataki Vilmos látván a helyzetet, arra törekedett, hogy egy budapesti intézetet szerezzen, amelynek védelme alatt nyugodtan működhetne a bank. Ez a törekvése sikerült is, amennyiben a budapesti Mercur-bank olyan érdeklőséget vállalt, a Szeged-Alföldinél, amely további nyugodt menetét látszó-

lag biztosította. Ekkor jött a háború, amely minden reális kalkulációt felborított és amely a Szeged-Alföldit a legsúlyosabban érintette a szegedi pénzügyintézetek közül. A Mercur-bank teljesen szahuzódott és aktívabb tevékenységre Szegeden még a háború után sem volt hajlandó. Erdekelt ségét rövidesen el is adta az orosházi Herczeg Ferenc földbirtokosnak és a Pálfi-családnak.

Megfelelő tőke híján az új rezsim alatt sem vált életképesé a bank, amely súlyos helyzetében a MOKTÁR-nál keresett és talált némi támogatást. Közben a Szeged-Alföldi részvénypaketje teljesen a MOKTÁR birtokába került, később a bank berendezése is, sőt egy idő óta a házbért is a MOKTÁR fizeti. Egyszóval a Szeged-Alföldi voltaképpen a MOKTÁR tulajdona. Most ismételt napirendre került a Szeged-Alföldi átalakulása, illetőleg a MOKTÁR szegedi térfoglalása.

A szegedi pénzügyintézetek természetesen vegyes érzelmekkel fogadják a hírt, mert meggyőződésük szerint is sokan vannak a rendelkezésre álló kevés mobil pénz kihitelezésére. A közönség, különösen a kereskedők és iparosok, természetesen nem idegenkednek az új alapítástól, mert szerintük új versenytárs új pénzt hoz a városba, amire igen nagy szükség van. Az új alakulásról három nyilatkozatot kértünk. E nyilatkozatok a következők:

Kozma Ferenc

a Szeged-Csongrádi Takarékpénztár vezérigazgatója a következőket mondotta:

— Hallottam róla, hogy a MOKTÁR átveszi és üzembe helyezi a Szeged-Alföldi Takarékot. Szerintem az új pénzügyintézetre ezidő szerint és sajnos, belátható időn belül, aligha lesz szükség. A szegedi pénzügyintézetek maguk is meggyőzők a kínáló pénzműveletek lebonyolítását, sőt meggyőzőnek akkor is, ha kevesebben lennének, mint ahányan vannak. Nincs rá eset, hogy egy jogosult hitelgény kielégítetlen maradjon a városban és merem mondani, hogy például a vezetésem alatt álló Szeged-Csongrádi egymaga is rendelkezik akkora tőke fölött, hogy a jogosult hitelgényeket kielégíthetné. Minden hitelgénylésnél elme-gyünk a lehetőség határáig és ha mégis néha el kell zárkoznunk, annak a mai nehéz viszonyok az oka és az, hogy ma fokozottabb mértékben kell ügyelnünk üzletfeleink reánk bízott pénzére. Nem hiszem, hogy a MOKTÁR